

บทสวดมนต์

พระปริตรธรรม ๑๒ ตำนาน

พระคัมภีร์สาราภิวังศ์
วัดท่ามะโอ จังหวัดลำปาง
แปล

คำบาลีในบทสวดมนต์นี้แตกต่างจากหนังสือบทสวดมนต์ทั่วไปในบางแห่ง เนื่องจากผู้แปลได้นำพระไตรปิฎกฉบับต่างๆ มาเทียบเคียงกัน มีฉบับไทย ฉบับสิงหล และฉบับฉัฐรังสี (ฉบับสังคายนาครั้งที่ ๖) ที่พระเถระนิกายเถรวาท ๕ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลังกา ลาว และเขมร ได้ร่วมกันสังคายนาที่ประเทศสหภาพพม่าในพุทธศักราช ๒๕๐๐ แล้วเลือกใช้คำบาลีที่ผู้แปลเห็นว่าถูกต้องตามหลักภาษา

คัมภีร์แปลและคำอธิบายที่ผู้แปลใช้เทียบเคียงในการแปล คือ

- คัมภีร์อรรถกถา ในส่วนที่อธิบายพระปริตรนั้นๆ
- ปริตตฎีกา พระเตโชทีปะ แต่งในสมัยอังวะ พุทธศักราช ๒๑๕๓
- พระปริตรแปลภาษาพม่า ฉบับแปลใหม่ พระวาเสฏฐาภิวังศ์ แต่งในพุทธศักราช ๒๕๐๕
- ธรรมจักรเทศนา พระโสภณมหาเถระ (มหาสิยสาตอ) แต่งในพุทธศักราช ๒๕๐๕
- สวดมนต์เจ็ดตำนาน ฉบับกองทัพอากาศ นาวาอากาศเอก (พิเศษ) แย้ม ประพัฒน์ทอง แต่งในพุทธศักราช ๒๕๓๘
- อานุภาพพระปริตต์ อาจารย์ธนิธ อยู่โพธิ์ แต่งในพุทธศักราช ๒๕๑๗

นอกจากคำแปลพระปริตรแล้วผู้แปลยังได้เขียนประวัติความเป็นมาของพระปริตรนั้นๆ โดยนำข้อความมาจากคัมภีร์อรรถกถาตามสมควร และในบทสุดท้ายมีบทสวดธรรมจักร และคำแปลพร้อมทั้งประวัติความเป็นมาด้วย และขอขอบคุณอาจารย์สันติ เมตตาประเสริฐ ที่ช่วยขัดเกลาคำแปลให้สละสลวย

ประวัติพระปริตร

พระปริตร แปลว่าเครื่องคุ้มครอง คือป้องกันอันตรายภายนอก มิโจร ยักษ์ สัตว์เดรัจฉาน และป้องกันอันตรายภายใน มิโรคภัยไข้เจ็บเป็นต้น อาานิสงส์ที่ได้รับจากการสวดพระปริตรนี้ บังเกิดขึ้นจากอำนาจของพระรัตนตรัยและเป็นผลของการเจริญเมตตาภาวนา เพราะพระปริตรกล่าวถึงคุณของพระรัตนตรัยและการเจริญเมตตาเป็นหลัก ดังนั้นผู้หมั่นสาธยายพระปริตรจึงได้รับผลานิสงส์ต่างๆ เช่น ประสบความสวัสดิ ความเจริญรุ่งเรือง ได้รับชัยชนะ แคล้วคลาดจากอุปสรรคอันตราย มีสุขภาพอนามัยดี และมีอายุยืนดังพระพุทธดำรัสว่า

“**เธอจงเจริญพุทธานุสสติภาวนาที่ยอดเยี่ยมในภาวนาธรรม เพราะผู้เจริญภาวนานี้จะสมหวังดังมโนรถ**”

“**อมนุษย์ที่ต้องการจะทำร้ายผู้เจริญเมตตา ย่อมประสพภัยพิบัติเอง เหมือนคนที่ใช้มือจับหอกคม ย่อมได้รับอันตรายจากการจับหอกนั้น**”

ประโยชน์ในปัจจุบัน

ในคัมภีร์อรรถกถาพบเรื่องอำนาจพระปริตรสามารถคุ้มครองผู้สวดได้ เช่นเรื่องพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกยูงทอง พระองค์ได้หมั่นสาธยายโมรปริตรที่กล่าวถึงคุณของพระพุทธเจ้า ทำให้แคล้วคลาดจากบ่วงที่นายพรานดักไว้ และเรื่องในสมัยพุทธกาล มีภิกษุห้าร้อยรูปไปเจริญภาวนาในป่า ได้ถูกเวทดาบกวณจนกระทั่งปฏิบัติธรรมไม่ได้ ต้องเดินทางกลับเมืองสาวัตถี ในขณะที่นั้นพระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนเมตตาปริตร ที่กล่าวถึงการเจริญเมตตา ครั้นภิกษุเหล่านั้นหมั่นเจริญเมตตาภาวนา เวทดาบจึงมิมีมติริจิตตอด้วยและช่วยพิทักษ์คุ้มครองให้ภิกษุเหล่านั้นปฏิบัติธรรมได้โดยสะดวก

นอกจากนี้แล้ว อำนาจพระปริตรยังสามารถคุ้มครองผู้ฟังได้อีกด้วย ดังพบเรื่องในคัมภีร์อรรถกถาว่า ในสมัยพุทธกาล เมื่อเมืองเวสาลีประสบภัย ๓ อย่าง คือ ความอดอยากแร้นแค้น การเบียดเบียนจากอมนุษย์ และการแพร่ของโรคระบาด พระพุทธเจ้าได้รับนิมนต์เสด็จไปโปรด พระองค์รับสั่งให้พระอานนท์สวดรัตนปริตรที่กล่าวถึงคุณของพระรัตนตรัย ภัยดังกล่าวในเมืองนั้นจึงสงบลง ในอรรถกถาอีกคัมภีร์หนึ่งมีเรื่องเล่าว่า ในสมัยพุทธกาล เด็กคนหนึ่งจะถูกยักษ์จับกินภายใน ๗ วัน พระพุทธเจ้าจึงทรงแนะนำให้

ภิกษุสวดพระปริตรตลอดเจ็ดคืน และพระองค์ได้เสด็จไปสวดด้วยพระองค์เองในคืนที่แปด เด็กนั้นก็สามารอดพ้นจากภัยพิบัติของอมนุษย์นั้นได้ มีอายุยืน ๑๒๐ ปี บิดามารดา จึงตั้งชื่อเด็กว่า อายุวัฑฒนกุมาร แปลว่า “เด็กผู้มีอายุยืน” เพราะรอดพ้นจากอันตราย ดังกล่าว

ประโยชน์ในอนาคต

เมื่อพระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระเสด็จไปโปรดโกสีย์ชฎิล ณ ภูเขานิสกะ ชฎิลคนนั้นได้พบพระองค์แล้วเกิดโสมนัสปราโมทย์ นำดอกไม้มาประดับเป็นอาสนะที่ประทับ พระพุทธเจ้าได้ประทับนั่งเข้าผลสมาบัติในที่นั้นตลอดเจ็ดวัน โกสีย์ชฎิลได้ยินประนมมือระลึกถึงพระพุทธคุณตลอดเจ็ดวันเช่นกัน กุศลที่เกิดจากการระลึกถึงพระพุทธคุณนี้ ทำให้โกสีย์ชฎิลเกิดเป็นเทพบุตรในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ๓ หมื่นกัป เป็นท้าวสักกะจอมเทพ ๘๐ ขาติ เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๑,๐๐๐ ขาติ เป็นพระราชนับชาติไม่ถ้วน ในระหว่างนี้เมื่อเกิดเป็นมนุษย์ก็เป็นเศรษฐีมีทรัพย์ และไม่เคยไปเกิดในอบายภูมิเลย ในภพสุดท้ายได้ออกบวชเป็นพระภิกษุ ท่านปรากฏนามว่าพระสุภูติเถระ ได้รับตำแหน่งเอตทัคคะผู้เป็นเลิศในการเจริญญาณ ประกอบด้วยเมตตาและเป็นทักษิโณชยบุคคล

อานิสงส์พระปริตร

โบราณจารย์ได้รวบรวมอานิสงส์ของพระปริตรไว้ดังนี้ คือ

- ๑. เมตตปริตร** ทำให้หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย เป็นที่รักของมนุษย์ และอมนุษย์ทั้งหลาย เทพพิทักษ์รักษา ไม่มีภัยอันตราย จิตเกิดสมาธิง่าย ใบน้ําฟ่องใส มีสิริมงคล ไม่หลงสติ ในเวลาเสียชีวิต และเกิดเป็นพรหมเมื่อบรรลุมุตตามาน บ่อกันภัยจากอสรพิษและสัตว์ร้ายอื่นๆ
- ๒. ชันถปริตร** บ่อกันภัยจากผู้คิดร้าย
- ๓. โมรปริตร** บ่อกันภัยจากอมนุษย์ ทำให้มีสุขภาพดี และมีความสุข
- ๔. อาฏานาฎิยปริตร** ทำให้มีสุขภาพดี มีอายุยืน และพ้นจากอุปสรรคทั้งปวง
- ๕. โพชฌังคปริตร**

๖. ชัยปริตร	ทำให้ประสบชัยชนะและมีความสุขสวัสดิ
๗. รัตนปริตร	ทำให้ได้รับความสวัสดิ พ้นจากอุปสรรค และอันตราย
๘. วัฏฏกปริตร	ทำให้พ้นจากอค์ภัย
๙. มังคลปริตร	ทำให้เกิดสิริมงคลและปราศจากอันตราย
๑๐. ธชัคคปริตร	ทำให้พ้นจากอุปสรรคอันตราย และการตกจากที่สูง
๑๑. อังคุลิมาลปริตร	ทำให้คลอດบุตร่ง่าย ป้องกันอุปสรรค และอันตราย
๑๒. อกายปริตร	ทำให้พ้นจากภัยพิบัติและไม่ฝ่นร้าย

ทรงแนะนำให้สวดพระปริตร

พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้พุทธบริษัทสวดพระปริตรเพื่อคุ้มครองตน เช่นใน
อภินายกสูตร มีพระพุทธดำรัสว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเรียนมนต์คุ้มครองคืออภินายกปริตร พวก
เธอจงศึกษามนต์คุ้มครองคืออภินายกปริตร พวกเธอจงทรงจำมนต์คุ้มครองคือ
อภินายกปริตร ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มนต์คุ้มครองคืออภินายกปริตร ประกอบด้วย
ประโยชน์ ย่อมเป็นไปเพื่อคุ้มครอง เพื่อรักษา เพื่อความไม่เบียดเบียน เพื่อความอยู่
เป็นสุขของภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก และอุบาสิกา”

อนึ่ง พระพุทธองค์ตรัสไว้ในพระสูตรอื่นว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตการแผ่เมตตาแก่พญานาคทั้งสี่ตระกูลเพื่อ
คุ้มครองตน เพื่อรักษาตน เพื่อกระทำการป้องกันตน”

องค์ของผู้สวดและผู้ฟัง

พระปริตรจะมีอานุภาพมาก เมื่อผู้สวดพระปริตรเพียบพร้อมด้วยองค์ ๓ คือ มี
เมตตาจิตมุ่งประโยชน์แก่ผู้ฟัง สวดถูกอักษร ไม่มีบทพยัญชนะที่ผิดพลาด และรู้ความหมาย
ของบทสวด แม้ผู้ฟังพระปริตรก็ต้องมีองค์ ๓ คือ ไม่เคยทำอนันตริยกรรม ๕ (ฆ่ามารดา
ฆ่าบิดา ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้าจนถึงยังพระโลหิตให้ห้อขึ้นไป และทำสังฆเภท)

ไม่มีมีจนาทิจริที่เห็นผิดว่ากรรมและผลกรรมไม่มี และเชื่อมั่นอำนาจพระปริตรว่ามีจริง สามารถคุ้มครองผู้ฟังได้

จำนวนพระปริตร

โบราณจารย์ได้จำแนกพระปริตรออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. จุลราชปริตร (เจ็ดตำนาน) มี ๗ ปริตร คือ

๑. มังคลปริตร	๒. รัตนปริตร
๓. เมตตปริตร	๔. ชั้นธปริตร
๕. โมรปริตร	๖. ธชคคปริตร
๗. อาฏานาฎิยปริตร	

๒. มหาราชปริตร (สิบสองตำนาน) มี ๑๒ ปริตร คือ

๑. มังคลปริตร	๒. รัตนปริตร
๓. เมตตปริตร	๔. ชั้นธปริตร
๕. โมรปริตร	๖. วัฏฏกปริตร
๗. ธชคคปริตร	๘. อาฏานาฎิยปริตร
๙. อังคุลิมาลปริตร	๑๐. โพชฌังคปริตร
๑๑. อภยปริตร	๑๒. ชัยปริตร

ลำดับพระปริตร

ลำดับพระปริตรในมิสินทปัญหาและคัมภีร์อรรถกถาต่างๆแตกต่างกัน ส่วนลำดับพระปริตรในบทสวดมนต์ไทยและพม่าเหมือนกัน ในพระปริตรฉบับนี้ ผู้แปลได้เรียงลำดับพระปริตรใหม่ เริ่มจากเมตตปริตร ชั้นธปริตร โมรปริตร อาฏานาฎิยปริตร และโพชฌังคปริตร ฯลฯ โดยเน้นพระปริตรที่กล่าวถึงเมตตาภาวนาและคุณของพระรัตนตรัยเป็นหลัก

พระปริตรที่ควรสวดเสมอ

ผู้ที่มีเวลาน้อยควรสวดพระปริตรที่สั้นและสำคัญ จึงควรสวดพระปริตร ๔ บทแรก คือ เมตตปริตร ชันถปริตร โมรปริตร และอาฏานาฎิยปริตร เมตตปริตรและชันถปริตร เน้นการเจริญเมตตาภาวนา โมรปริตรและอาฏานาฎิยปริตร เน้นการเจริญพระพุทธคุณ ผู้ที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ควรสวดโพชฌังคปริตรอีกด้วย พระเถระชาวพม่าผู้ทรงพระไตรปิฎก คือท่านอาจารย์สิรินทาภิกษุ เจ้าอาวาสวัดวิสุทธอาราม จังหวัดย่างกุ้ง ประเทศสหภาพพม่า ก็มีความเห็นว่าควรสวดพระปริตร ๔ บทนั้นเสมอ

ก่อนจะสวดพระปริตรทุกครั้ง ผู้สวดควรสวดบทมหานิมัสการแล้วสมาทานศีลห้า หลังจากนั้น ให้สวดพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ แล้วจึงสวดพระปริตร หรือคาถาอื่น ๆ ต่อไป บทมหานิมัสการนั้นเป็นคำแสดงความนอบน้อมคุณทั้ง ๓ ของพระพุทธเจ้า คือ พระกรณาคคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระปัญญาคุณ จึงเป็นบทที่ชาวพุทธนิยมสวดก่อนจะสวดมนต์ การสมาทานศีลทุกวันเป็นการรักษาศีลให้บริสุทธิ์อยู่เป็นนิตย์ การสวดสรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ก็เป็นการเจริญกรรมฐาน คือ พุทธานุสสติ ธรรมานุสสติ และสังฆานุสสติ บุคคลผู้หมั่นระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย จะเพิ่มพูนศรัทธาในพระศาสนาเป็นอย่างดี

นอกจากนั้นชาวพุทธควรสวดบทธรรมจักรทุกวันพระ จะส่งผลให้ป้องกันภัยอันตราย และทำให้ผู้สวดประสบความสำเร็จก้าวหน้าในชีวิต เพราะธรรมจักรเป็นพระธรรมเทศนาแรกที่ถูกกล่าวถึงในอริยสัจสี่ จึงเป็นบทที่เทวดาเคารพบูชายิ่งนัก คนไทยในสมัยก่อนเชื่อว่า บุคคลที่สวดธรรมจักรนี้ทุกวันพระ แล้วอธิษฐานให้ครอบครัวหรือญาติพี่น้องมีความสุข จะมีผลานิสงส์ทำให้ผู้สวดและผู้ที่ยกมือไปจนถึงมีความสุขแล้ว แคล้วคลาดจากอุบัติเหตุ ทุกอย่างได้

อานุภาพของพระปริตรที่สวดด้วยจิตที่มีสมาธิแน่วแน่ จะแผ่ไปถึงแสนโกฏิจักรวาล ทำให้ผู้สวดได้รับผลานิสงส์มหาศาลหาประมาณมิได้ คนที่ไม่สวดพระปริตรจะไม่สามารถรับรู้านิสงส์ได้เลย เหมือนคนที่ไม่ได้รับประทานอาหารย่อมไม่อาจรับรู้รสอาหารและผลของการรับประทานได้ ดังนั้นขอให้พุทธบริษัทเชื่อมั่นอานุภาพพระปริตร หมั่นสวดพระปริตรอยู่เป็นนิตย์ และได้รับประโยชน์สุขทั่วกันทุกท่าน

